

The Napoleon Series

Account of the Battles of Quatre Bras and Waterloo, by Lieutenant Colonel W.A. de Jongh, Commander of the National Militia Battalion No. 8

Translated and annotated by [Hans Boersma](#)

This eyewitness account of the Battles of Quatre Bras and Waterloo was first published in *De Nieuwe Militaire Spectator* Nr. 1, 1866 as 'Veldtocht van den Jare 1815. Historisch verhaal.' It appears the first translation, into French, came as late as 1999.¹ The original publication includes, as appendix, a letter by De Jongh from 1816 providing further detail; this letter is attached here as well. In the translation I preferred to stay close to the original texts, leaving the sometimes inconsistent spelling of (unit) names and the (non-) use of capitals unaltered, and accepting that some of the wording may sound peculiar in English.

Lieutenant Colonel de Jongh's account is a valuable primary source for those studying the Waterloo Campaign. It is relatively extensive and contains much information, both in and between the lines. Adding to its value is the fact that it was written down only a month after the events took place, which sets it apart from 'Waterloo memoirs' published many years later. It is also simply a good read for everyone with a more than passing interest in the subject or in Napoleonic warfare in general: it is enriched with vivid details and little scenes that bring it to life. At times De Jongh puts the reader in the thick of the action, providing glimpses of what it must have been like on the battlefields of 1815.

Wijbrand Adriaan De Jongh, 38 years old in 1815, was an experienced officer leading a unit which comprised a mixture of more or less seasoned and green soldiers, and we get to witness his tireless efforts to maintain in his battalion, later in the core of the Bijlandt brigade, the cohesion of an effective fighting unit.² In the texts presented here De Jongh emerges as a character full of zeal and combat-readiness, so to speak; a man also with a developed sense of honour and duty. As an officer he is not afraid to ask for different orders when he sees no merit in the ones he is getting, and in his account he does not shy away from criticising fellow officers or other units, either more or less openly or by what he omits. At the same time he does not fail to mention instances where he or his battalion were unable to achieve the standards of military proficiency we may safely assume he strived for, which gives this account the ring of truthfulness.

Contents:

1. English translation
2. References
3. Original Dutch text

Hans Boersma
2002, 2019

1 Coppens, B. and P. Courcelle, *Le Chemin d'Ohain, Waterloo 1815: Les Carnets de la Campagne no. 2* (Bruxelles: Editions de la Belle Alliance, 1999), pp. 34-35. The translation does not include the Battle of Quatre Bras.

2 For detailed information about De Jongh and his battalion, see: Bijl, M., [History and Organisation](#). For a biography of De Jongh, see: Indekeu and Bijl, *Van vaandrig tot kolonel*, pp. 4-18.

1. English translation

CAMPAIGN OF THE YEAR 1815.

1st Brigade 2nd division of the mobile royal Netherlands army.
8th Battalion national militia.

Historical Account.

At 4 hours in the afternoon of June 15th I received order to break camp from the cantonments at Bornival and Montreuil with my subordinate battalion, and to go to the common alarm assembly point outside the gate De Soignie in Nivelles, where I arranged the battalion at 5 hours, remaining there in bivouac.

In the morning of the 16th, at around 2 hours, I received the order by the aide de camp count Van Hogendorp³ to report to his excellency the lieutenant-general commanding the division,⁴ who ordered me to defile with my battalion through Nivelles in the utmost silence and to join up with the battalion jäger no. 27, which His Excellency had already put on the march, in order to take position at Quatre Bras. H.E. the lieutenant-general charged me with the command over both these battalions, and ordered me to place myself under the orders of his highness prince Bernard of Saxe-Weimar, commanding the 2nd brigade of the division. At 4 hours in the morning I arrived with both battalions at the position of Quatre Bras, and received order by the said prince to have the 27th jäger battalion take position forward and left of the road to Frasnes, relieving there a battalion Nassau,⁵ which had stood there during the night, in view of the enemy.

After this had been done, the prince charged me to place my battalion in reserve behind the houses of Quatre Bras, in which position it remained until about 2 hours in the afternoon, when major Amerongen, aide de camp,⁶ in compliance with orders of H.E. the division general, directed my battalion forward off the road, in front of the Bossu wood, and placed it in a sort of hollow road, adjoining with my right wing on the left wing of the battalion Orange-Nassau,⁷ which was already arranged in line. After having stood here in line also for a while, under the fire of an enemy battery of three pieces, I saw the battalion Orange-Nassau, in which a sudden panic emerged, walk backwards; I was positioned in front of the centre of my battalion, and my right flank-company was drawn along by the battalion Nassau; I spurred my horse, and assisted by the good captain Sijbers, acting adjutant-major, I immediately brought my company back in line. I discovered that the Nassauers had been startled by his royal highness the prince of Orange who, accompanied by his staff and dispatch riders,⁸ rode by in front of our line, under the firing of the enemy battery. An aide de camp of his royal highness brought me the order to place myself backwards against the Bossu wood; the cannon balls of the enemy artillery, of which the battalion, standing in the hollow road, had been covered, now began to fall into

3 Captain G.J. van Hogendorp, Staff 1st Brigade, 2nd Netherlands Division.

4 Lieutenant General H.G. de Perponcher-Sedlnitsky.

5 3rd Battalion, 2nd Nassau-Usingen Regiment. Colonel P.H. van Zuylen van Nyevelt, Chief of Staff 2nd Netherlands Division, 'Historisch verhaal der 2e divisie over de batailles van Les Quatre Bras en Waterloo' dated 25 October 1815, in: De Bas/Wommersom, *La Campagne de 1815*, III, p. 302.

6 Major G.G. Taets van Amerongen, Staff 2nd Netherlands Division.

7 1st Battalion, Orange-Nassau Regiment No. 28. Van Zuylen van Nyevelt, op. cit., p. 312.

8 Dispatch riders: probably from the Corps of Mounted Guides, Staff I Corps. This unit is described in some detail in: Fontaine, J.J., 'Het Korps Guides te Paard', *De Tinnen Tafelronde* 1998/5 (Roosendaal, 1998).

itself, by which the sergeant-major colour bearer and two sub-officers of the colour-platoon were heavily injured;⁹ a corporal and several men were shot dead and heavily injured. Some confusion arose in the battalion; I let it march forward by files on the right side, under the fire of three enemy pieces, made a short and business-like speech to the gentlemen officers and men, pictured before them the duties to king and fatherland, aroused their feelings of honour, and immediately there was the finest tranquillity. The major count van Stirum,¹⁰ aide de camp of his royal highness the prince of Orange, passed me the order to detach two companies to the left in front of the wood, for which I employed the 5th and the 6th company.

Subsequently I remained in this position with the four companies, exposed to the enemy cannon fire, by which some men were killed and injured. Said aide de camp again reported to me, in order to cast my battalion into the wood; in all decency I made complaints against this, suggesting to His Grace that this would be a corruption for a battalion composed of young men, fighting in a wood, dispersed as skirmishers; and that I would much rather march forward to take away the three enemy pieces that fired upon me. This report having been passed on to his royal highness, I received further order by the colonel lord Somerset,¹¹ to advance into the wood immediately; to traverse it and to oppose myself against the enemy attacks on the other side. At this moment the 5th and 6th company were engaged with the enemy in skirmishing order; I had the company commanders pass through a thick hedge into the wood and the men follow them in order subsequently, and assemble the companies again on the other side of the hedge. I remained outside the wood with captain Sijbers until the entire battalion had defiled, abandoned my horse and placed myself in front of the battalion, traversing the tip of the wood.¹² On the other side I found a part of the 7th battalion infantry of the line engaged with the enemy. I immediately started agitating with the four companies under my command, and chased back the French; as they got reinforced they attacked me in their turn, and fighting they pushed me back into the wood. At this moment I was injured in my left side by a piece of a howitzer shell and collapsed to the ground; I was instantly helped back on my feet again, as this injury had caused nothing but a heavy contusion. In the wood it was not possible for me to keep my troops in good order; the French, protected by strong artillery fire from the reverse of the wood, forced their way in; fighting, I slowly retired through the wood, unto the road between Hautain-Leval and Quatre Bras, closer to Quatre Bras, where I formed up four companies and had myself bandaged; my adjutant-major took a cavalry horse which was being led by an officer of the jäger who was retiring on his own;¹³ I was helped

9 The Netherlands battalions of 1815 did not yet have official unit colours. This passage is one of the few indicators of the use of unofficial battalion flags (fanions). These would first of all have served as tools for manoeuvring and changing formation in the field; experienced reenactors Sjak Draak ([7e Bataljon Infanterie van Linie](#)) and Victor Krone ([27e Bataljon Jagers](#)) have assured me that it would be merely unpractical to have no flag. See also: Geerdink-Schaftenaar, M., [Het uniform van het bataillon infanterie van linie nr. 2](#), pp. 49-50, website [2e Bataillon Grenadiercompagnie](#).

10 Major O.J.H. van Limburg Stirum, Staff I Corps.

11 "Colonel" suggests this was Lieutenant Colonel Fitzroy Somerset, Staff Anglo-Allied Army. Given the chain-of-command and the probable timeframe it seems however more likely that this was Captain J. Somerset, Staff I Corps.

12 See the map [Quatre Bras - Terrain West of the Crossroads](#), based on Netherlands military maps made in October 1815, taken from Wüpperman, W.E.A., *De vorming van het Nederlandsche leger na de omwenteling van 1813 en het aandeel van dat leger aan den veldtocht van 1815* (Breda: Koninklijke Militaire Academie, 1900).

13 "The jäger": Jäger Battalion No. 27, 1st Brigade, 2nd Netherlands Division. De Jongh leaves it to the reader to conclude that "an officer retiring on his own" during battle is not fitting the job description, just as he refrains from pointing out that "casting his battalion into the wood" did indeed not turn out well.

upon it and I marched to Quatre Bras, where I found the divisional and the brigade generals,¹⁴ who placed me in column by platoons on the left wing of the corps of Brunswick troops. The major-general Van Marle had given me a saddle,¹⁵ which with the help of surgeon Wilson was put on my horse; then at that moment the surgeon Wilson was injured in his left leg by a piece of a howitzer shell (heavy contusion); this was a great loss for me and my subordinate battalion. This good officer had to leave the battlefield on the 15th,¹⁶ yet on the 18th, when the first enemy attack started, he came reporting to me, limping on two sticks; and during this bloody and honourable day he has fulfilled his duties with the finest zeal, by bandaging the injured on the battlefield. On the 16th at 10 hours in the evening the firing on the other side ceased. Bivouacked that night near Quatre Bras.

State of the losses on the 16th.

W.A. De Jongh, lieutenant-colonel, injured, contusion.

Wilson, surgeon, idem, idem.

3 sub-officers killed.

24 men idem.

9 sub-officers and men heavily injured.

37 idem idem lightly injured.

13 idem idem taken prisoner.

musket shots 9,650.

28 muskets lost.

16 cartridge pouches idem.

7 sabres idem.

The 17th,

At 4 hours in the morning the detached 5th and 6th companies rejoined the battalion. At 10 hours the division retired through Genappe and took position on the other side. At 2 hours in the afternoon broke camp and marched unto the wood of Waterloo; took position in front of Mont St. Jean, where we bivouacked that night. During the night one company of flankers at 300 paces in the line of the advanced posts in front of the division. From the 17th in the afternoon until the 18th in the morning at 10 hours, incessant heavy showers; those days, being the 17th and the 18th, received no provisions, straw or fuel.

17th, no losses.

The 18th,

At nine hours in the morning, I received order to take position behind the hollow road, in the first line,¹⁷ adjoining my right wing on a battery of horse artillery and with my left on the

14 Brigade general: Major General W.F. van Bijlandt, commander 1st Brigade, 2nd Netherlands Division.

15 Van Marle: Major General J.B. van Merlen, commander 2nd Light Cavalry Brigade, Netherlands Cavalry Division.

16 Read: the 16th.

17 This passage and passages further on indicate once more that Van Bijlandt's brigade was no longer in its previous exposed forward position when the French main attack developed (as can be found stated in many Anglo-Saxon Waterloo histories). See for example also: Van Zuylen van Nyevelt, op. cit., p. 332, and: Scheltens, *Souvenirs*. For a detailed reconstruction of the disposition of Van Bijlandt's brigade at Waterloo, see: De Wit, [The order of battle of the Anglo-German-Netherlands army](#) and [The attack of the 1st French corps. The preceding bombardment](#), website [The campaign of 1815: a study](#).

battalion infantry of the line no. 7; the left flank company was detached in front of the line in skirmishing order; the right flank company was detached to the centre of the English troops. Around twelve hours the first enemy cannon shots were fired. Near half past twelve the first line of the enemy, formed in columns, approached and pushed the skirmishers back onto the line, subsequently attacked the line, penetrated it, and flung the weak battalions pell-mell;¹⁸ at this moment the English cavalry cut in, and put to the sword a large part of the two columns that had forced our division.¹⁹ I immediately reassembled the largest part of my battalion, marched forward, supporting the attacks of the English cavalry and taking many French officers and soldiers prisoner. After this enemy attack had been pushed back entirely, the chief of the general staff of the division²⁰ gave me the order to place myself behind the hollow road in front of La Haye Sainte, in my previous position (a part of my battalion had let itself being drawn along taking the prisoners-of-war backwards); it was captain Sijbers, 1st lieutenant Werner, 2nd lieutenants La Ros, Tiele and Kanselaar who remained with me.²¹ Four of these five officers were injured in the continuous attack which the enemy made upon us. As the brigade general was compelled to leave the battlefield because of his injuries, and lieutenant-colonel Westenberg, commanding the 5th battalion of national militia infantry — who, after the first enemy attack had been rejected, had taken up a position behind the third line with the debris of his Battalion (which was very small) — had become injured also, I, being the eldest commanding officer of the Brigade, took command and assembled the three battalions, no. 7 and 8 national militia and no. 7 infantry of the line. The first was being commanded by captain van Bronkhorst, as lieutenant-colonel Singendonk, because of an injury to his right hand, was compelled to leave the battlefield; the 7th battalion infantry of the line was commanded by captain Polus, the lieutenant-colonel Van Der Sanden likewise having left the battlefield backwards because of injuries otherwise. 1st lieutenant Noot and 2nd lieutenant count van Stirum, with about 26 or 27 sub-officers and jäger, reported to me, requesting to fight under my orders.²² At this moment the division general and the chief of staff were with the 2nd brigade. I united these various troops with my battalion, placed them in this position, and during the entire day held the position, supported by the English infantry commanded by lieutenant-general sir Picton, repulsing all enemy attacks and various times helping to throw back the French into the low grounds (ravine) in front of the position, every time inflicting a gruesome massacre on the enemy.²³ In this I sustained

18 This was the massive infantry attack by General D'Erlon's I (French) Corps.

19 This was the charge of the British 1st 'Household' and 2nd 'Union' Cavalry Brigades.

20 Chief of Staff Colonel P.H. van Zuylen van Nyevelt.

21 In other words: *they* remained with me, the others did not. The earlier phrase "reassembled the largest part of my battalion" also tells us something about the shock and the confusion. For a reconstruction of the performance of Van Bijlandt's brigade during and after D'Erlon's attack, see: De Wit, [Bourgeois' brigade](#), website [The campaign of 1815: a study](#).

22 Again between the lines here is the strong suggestion that the rest of that battalion (Jäger No. 27) went to the rear and did not return.

23 Sir Picton: Commander of the 5th (British) Infantry Division, Army Reserve, Anglo-Allied Army. Interesting in this respect are the recollections of "an officer" of that division, written down in 1835. After describing as unstoppable the retreat of Van Bijlandt's brigade, he notes: "It should not be forgotten that a fine old brave Belgian Colonel, having a cocked hat like the sails of a windmill, followed the movements, with his gallant little band, of our division the whole day – always in the thickest of the fire." See also footnote 24. Published in: *The United Services Journal* [No. 151](#), June 1841. An important aspect of De Jongh's account is that it reconciles various Netherlands ("we held steadfast") and British ("they all ran away") accounts: the largest part of Van Bijlandt's unfortunate brigade went to the rear in one way or the other after (the repulse of) D'Erlon's attack and took no further part in the fighting, whilst an ad-hoc formation composed of various units and subunits continued to fight in the first line under De Jongh's command. The words "united [...] with my battalion" suggest that this formation may have been as small as a large battalion. See also the Appendix and footnote 34.

heavy losses of dead and injured: of the 7th battalion infantry of the line one officer was killed, two injured; 1st lieutenant Werner and 2nd lieutenant Kanselaar heavily injured, the 2nd lieutenant L.A. Ros lightly injured and captain Sijbers injured by a musket ball (heavy contusion) to the left arm.

Without conceitedness I dare to declare that lieutenant-general Picton has several times demonstrated to me his high approval for the courage and cold-bloodedness of my subordinates, promising me to report this to his royal highness the prince of Orange; unfortunately this distinguished and famous general was killed, almost near the end of the battle.²⁴

Near nine hours in the evening the fighting was coming to an end, and the men, worn out and fatigued, fell down on the ground; that night we bivouacked on the battlefield. On the 19th we marched to Nivelles, where we bivouacked; on the 20th broke camp and marched to the environs of Seneff, bivouacking there; on the 21st to Trivierres. Receiving there the order from his excellency the lieutenant-general commanding the division to reform the five battalions of the 1st brigade into two battalions, I united the 27th jäger battalion and the 7th battalion infantry of the line into one battalion, and assigned command to captain de Crassier, the most senior officer;²⁵ I formed the 5th, 7th and 8th national militia battalions into one battalion, putting it under the orders of lieutenant-colonel Singendonk. On that same day the division broke camp, and by forced marches advanced unto Péronne; we arrived in the environs of that fortress on the 26th, bivouacking there; on the 27th we advanced into Péronne, and by order of H.E. the division general I took command of this fortress.

With the appropriate respect I requested to the lieutenant-general not to leave me behind the front of the army, but to make me advance as well to help ending the holy war, as I presumed that the French would venture another battle in front of the capital, and I felt that we had deserved this joy by the conduct we had shown in the battles of the 16th and the 18th; his excellency answered me that there needed to remain troops in Péronne, and that he was most satisfied with the conduct displayed by the 1st brigade of the division, and that he had made the finest report of this to his majesty, and that he had requested rewards for all those who had made themselves known on the field of honour in a distinguished manner.

Afterwards I have several times addressed myself to his excellency the division general by dispatch, in order to let me rejoin the army in front of Paris with the two battalions (which did take place later).

State of the losses suffered on the 18th.

captain Sijbers, lightly injured, contusion;
captain Tompson, idem;
1st lieutenant Werner, heavily injured, succumbed to his wounds;

24 Lieutenant General Picton was actually killed early in the battle, at the beginning of D'Erlon's Corps attack. Adkin, *Waterloo Companion*, p. 350. It does not seem unlikely that a British commander, having observed the retreat of (the larger part of) Van Bijlandt's brigade, would pay his respect upon noticing that a core of that brigade continued to hold their own; however, given the timeframe as described by De Jongh this cannot have been Picton.

25 Captain J.L. de Crassier, commander of the Left Flank Company of the Jäger Battalion No. 27.

2nd lieutenant Kanselaar, heavily injured;
2nd lieutenant La Ros, lightly injured;
37 sub-officers and men, killed;
17 " ", heavily wounded;
48 " ", lightly id.;
26 sub-officers and men, strayed or taken prisoner.
66 muskets lost.
82 bayonets id.
52 cartridge pouches id.
13 sabres id.
7,800 musket shots

On the 18th, being positioned in the hollow road behind La Haye Sainte, covered by a small embankment with some undergrowth, half-rampart, I had the wood of it cut down, keeping my battalion, arranged behind it in two ranks, lying down all the time in order to cover the soldiers for the enemy cannon fire; and whilst the enemy column approached I let them rise up again once they could effectively reach the enemy with their musketry. I myself remained behind the battalion, on my horse, accompanied by the good captain-adjutant Sijbers, repelling all the attacks made by the enemy upon the centre and on the left wing, and became convinced of the fine bravery of the English troops; I have never witnessed finer cool-headedness and silence.

During the first attack of the enemy I dismounted a corporal of Napoleon's guard dragoons who wanted to charge me; I parried his blows and pushed my sabre into his side; captain Sijbers immediately mounted this horse (this horse suffered two injuries in the end, one canister ball in the breast and one musket ball in the right buttock). Repulsing the third enemy attack, during which we pursued the enemy until down in the ravine, I crashed down with my horse; as my left leg had been tied to the holster-cap of my saddle, I could not free myself. The two brave sappers Van Corvel and Sondervang dashed forward to help me, saving my life, as it were; while Van Corvel was lifting me on my horse, helped by Sondervang, the former's head was smashed by a canister ball, by which his brains splattered in my face and on my clothes. Captain Sijbers and 1st lieutenant Werner conducted themselves in a distinguished manner in both battles; 2nd lieutenants Kanselaar, Van Tiele and La Ros excelled as junior officers; and I especially mention the officer of health Wilson who, although injured on the 16th, rejoined me on the battlefield on the 18th, staying with the battalion all the time, suffering much pain because of the injuries he had sustained.

The captains Van Bronkhorst, Knol, Pheifer, of the 7th battalion national militia infantry, have excelled in the finest manner by encouraging the young soldiers in words and deeds, to help holding the field of battle and to carry away the victory.

The captains Polus and Nieuwpoort and the 1st lieutenant Vadder have distinguished themselves as well.

The 1st lieutenant Noot, 2nd lieutenant Van Stirum, of the 27th jäger battalion, who joined me voluntarily, have acquitted themselves in an excelling manner, losing two thirds of the detachment they commanded.

Péronne, the 15th July 1815, the first and true year of freedom.

The lieut. colonel, ad interim commanding the 1st brigade of the 2nd division.

(signed) W.A. de Jongh.

- - -

APPENDIX: Letter to Colonel L.J.H.T. du Caylar, Adjutant to the Prince of Orange

Breda, the 12th of March 1816.

To colonel Du Cayla, adjutant to H.R.H. the Prince of Orange,
presently at Saint Petersburg.²⁶

Highly Honourable and Austere Sir!²⁷

Last November the 29th in Brussels I had the honour to request you, Sir, to be so good as to bring under the eyes of our beloved general and chief the hereditary prince of Orange my recommendations for distinguished officers, sub-officers and soldiers who during the glorious days of the 16th and 18th of last June have served under my orders, and who have not been decorated. I have the honour to hereby enclose these recommendations for you, Sir, most kindly praying you to hand these to H.R.H.; ensuring you, Sir, that I have in no way compromised the military hierarchy, a copy of this nomination having been sent to the chief of staff of the division.

Errors must have been made in the reports about the injured sent to the department of war,²⁸ as I received a contusion to my left thigh on the 16th, having had myself bandaged in the presence of 6 officers and at least 200 sub-officers and soldiers; this injury, though painful, fortunately did not prevent me from attending the glorious day of the 18th; I have however not been listed amongst the injured in the government gazette of the 21st of July.²⁹ Captain Sijbers, who has conducted himself most excellently, serving in my battalion as adjutant, received a contusion to his left arm from a musket ball; in that same moment his horse was injured in the breast and in the right hind leg; also not listed in aforementioned gazette. The surgeon 3rd class of my subordinate battalion, mister Wilson, who, after he refreshed you, Sir, with a drink of beer near the house of Quatre Bras, suffered a heavy contusion to his right leg by a piece of howitzer shell; on the 18th, when the enemy had already commenced his attacks against us, this officer came to me, supporting himself on two sticks, and continued to bandage the injured throughout the day, the surgeon of the division having refused to remain with the ambulance; he too has not been listed in the government gazette.

The reason for these errors is incomprehensible to me, as I have the copy of my report lying in front of me, sent to the colonel Van Zuylen van Nijeveld, chief of staff of the 2nd

26 Colonel L.J.H.T. du Caylar, in June 1815 1st Adjutant with the Staff of the Prince of Orange's I Corps, Anglo-Allied Army. In March 1816 Du Caylar was in Saint Petersburg with the entourage of the Prince of Orange. De Bas, *Prins Frederik*, III-2, p. 1052.

27 This is a literal translation of the Dutch formal address "Hoogedelgestrenge Heer" which has no equivalent in English. In the body of the letter it has been translated as "you, Sir".

28 Departement van Oorlog.

29 Government Gazette: Staatscourant.

division, in which all three of us are mentioned; and since colonel Westenberg³⁰ received a contusion on the 18th and is listed as being injured in said government gazette, my family, whom I sent a missive about my contusion, must have thought I had been gasconading, as must have a large part of the Dutch nation, to whom I have been known as honourable since 24 years.³¹ What brought about these errors is incomprehensible to me, as I believe that by the conduct I maintained I have made myself worthy of the esteem of my superiors.³² Apart from my own corps,³³ which I led during both days, I dare cite a part of the of the 7th battalion of national infantry³⁴ which I commanded as well after their colonel had been injured, and also the 7th battalion national militia when it found itself in the same situation, and a detachment of the 27th jäger battalion;³⁵ and most of all the brave English who stood in the second line and, when we were pushed from our position by the enemy, repeatedly supported us in order to regain it.

During combat the English generals have expressed to me their approval; I am proud of this, as I consider them one of the bravest nations of Europe.

I have the honour to remain, with distinguished regards,

The Highly Hon. and Austere Sir,

Your Highly Hon. and Austere Sir's Servant,

(signed) W.A. de Jongh
Colonel.³⁶

30 J.J. Westenberg, in June 1815 lieutenant colonel commanding the National Militia Battalion No. 5, 1st Brigade, 2nd Netherlands Division.

31 In 1793 De Jongh got his first commission as ensign with the Infantry Regiment No. 1 "De Schepper". Bijl, M., [op. cit.](#)

32 For his conduct in the Waterloo Campaign De Jongh was later made Knight 3rd Class in the Military Order of William (Militaire Willemsorde). Bijl, [op. cit.](#)

33 Corps: unit, in this case: battalion.

34 Infantry of the Line Battalion No. 7.

35 This passage gives a further description of De Jongh's ad-hoc formation at Waterloo: "the larger part" of his own battalion, a small detachment of the Jäger Battalion No. 27, part of the Infantry of the Line Battalion No. 7 and (we assume: part of) the National Militia Battalion No. 7.

36 On 8 October 1815 De Jongh had been promoted to 2nd Colonel. Indekeu and Bijl, *Van vaandrig tot kolonel*, p. 17.

2. References

An officer of the Division, 'Operations of the Fifth or Picton's Division in the Campaign of Waterloo', *The United Services Journal* [No. 151](#), June 1841.

Adkin, M., *The Waterloo Companion: The Complete Guide to History's Most Famous Land Battle* (London: Aurum Press, 2001)

De Bas, F., *Prins Frederik der Nederlanden en zijn tijd*, derde deel, IIde stuk (Schiedam: H.A.M. Roelants, 1904)

De Bas, F. and J. de T'Serclaes de Wommersom, *La Campagne de 1815 aux Pays-Bas, d'après les rapports officiels Néerlandais*, Tome III: Annexes et Notes (Bruxelles: Librairie Albert Dewit, 1908)

De Wit, P., website [The Campaign of 1815: a Study](#)

Bijl, M. [History and Organisation of the Dutch 8th Militia Battalion](#) (The Napoleon Series, 2008)

Indekeu, B. and M. Bijl, 'Van vaandrig tot kolonel, vriend en vijand van Frankrijk: Wijbrand Adriaan de Jongh (1776-1821)', *Mars et Historia* Nr. 1, 2012

Scheltens, C.H., *Souvenirs d'un vieux soldat belge de la garde impériale* (Bruxelles, 1880). (Re-issued in 1944 as *Souvenirs d'un grognard belge*)

Website [2e Bataillon Grenadiercompagnie](#)

3. Original text in Dutch

VELDTOGT VAN DEN JARE 1815.

1ste Brigade 2de divisie van de mobile koninklijke Nederlandsche armee.
8ste Battalion nationale militie.

Historisch Verhaal.

Den 15den junij des namiddags ten vier ure order hebbende onlvangen, om uit de cantonnementen Bornival en Montreuil op te breken met mijn onderhebbend bataillon, en mij te begeven op de gewone alarmplaats buiten de poort De Soignie te Nivelles, alwaar ik het bataillon ten vijf ure gerangeerd had, blijvende aldaar bivacqueren.

In den ochtend van den 16den, circa twee uren, kreeg ik order door den aide de camp graaf Van Hogendorp om mij bij zijne excellentie den luitenant-generaal kommanderende de divisie te vervoegen, dewelke mij ordonneerde om met mijn bataillon, met de meesle stilte, door Nivelles te defileren en met hetzelfde het bataillon jagers no. 27 te rejoigneren, hetwelk Z.E.³⁷ reeds in marsch gezet had, om positie te gaan nemen bij Quatre-Bras. Z.E. de luitenant-generaal droeg mij het kommando van deze beide bataillons op, en gelastte mij mij te stellen onder de orders van zijne hoogheid den prins Bernard van Saxon-Weimar, kommanderende de 2de brigade der divisie. Des morgens ten vier ure kwam ik met de beide bataillons in de positie van Quatre-Bras aan, en ontving de order van gemelden prins om het 27ste bataillon jagers voorwaarts links van de chaussee³⁸ naar Frasnes positie te doen nemen, aldaar aflossende een bataillon Nassau, hetwelk gedurende den nacht aldaar gestaan had in het gezigt van den vijand.

Na dit verrigt zijnde, gelastte mij de prins om mijn bataillon in reserve achter de huizen van Quatre-Bras te plaatsen, in welke positie hetzelfde is gebleven tot circa twee uren des namiddags, als wanneer de majoor Amerongen, aide de camp, ingevolge orders van Z.E. den divisie-generaal, mijn bataillon voorwaarts rigtte van de chaussee, voor het bosch van Bossu, en in eene soort van hollen weg geplaatst heeft, appuyerende³⁹ met mijn regter vleugel aan den linker vleugel van het bataillon Oranje-Nassau, hetwelk reeds in bataille gerangeerd stond. Een korten tijd mede alhier in bataille gestaan hebbende, onder het vuur van eene vijandelijke batterij van drie stukken, zag ik het bataillon Oranje-Nassau, waaronder een terreur panique kwam, achteruit loopen; ik was voor het centrum van mijn bataillon, en mijne regterflank-kompagnie werd door het bataillon Nassau geëntreineerd;⁴⁰ ik gaf mijn paard de sporen, en geholpen door den braven kapitein Sijbers, waarnemende de functie van adjudant-majoor, bragt ik mijne kompagnie dadelijk weder in de linie van bataille. Ik ontdekte dat de Nassauërs verschrikt waren geworden door zijne koninklijke hoogheid den prins van Oranje, verzeld van staf en ordonnances, die voor onze linie van bataille langs reed, onder het vuren van de vijandelijke batterij. Een aide de camp van zijne koninklijke hoogheid bragt mij de order om mij achterwaarts tegen het bosch van Bossu te plaatsen; de kanonkogels der vijandelijke artillerie, waarvoor het bataillon in den hollen weg staande gedekt was, begonnen thans in hetzelfde te vallen, waardoor de sergeant-majoor vaandeldrager en twee onder-officiers uit het vaandelpeloton zwaar geblesseerd werden, een korporaal en meerdere manschappen wierden dood geschoten en zwaar geblesseerd. Er ontstond eenige confusie in het bataillon; ik deed het met rotten

37 Zijne Excellentie.

38 Rijweg.

39 Aansluitende.

40 Meegesleept.

ter rechter zijde onder het vuur van drie vijandelijke stukken opmarscheren, deed de heeren officieren en manschappen eene korte en zakelijke aanspraak, schilderde hun de pligten aan koning en vaderland af, wekte hun eergevoel op, en er heerschte dadelijk de schoonste tranquilliteit. De majoor grave van Slirum, aide de camp van zijne koninklijke boogheid den prins van Oranje, bragt mij de order om twee kompagnien links voor het bosch te detacheren, waartoe ik de 5de en 6de kompagnie employeerde.

Ik bleef vervolgens met de vier kompagnien in deze positie staan, geëxponeerd aan het vijandelijke kanonvuur, waardoor enkele manschappen gedood en geblesseerd werden. Gemelde aide de camp vervoegde zich andermaal mij, om mijn bataillon in het bosch te werpen; ik maakte met alle decentie mijne reclames hiertegen, ZEd.⁴¹ in consideratie gevende dat dit een bederf was voor een bataillon, gecomponeerd uit jonge manschappen, om gedespartiëerd als tirailleurs in een bosch te vechten, en dat ik veel liever voorwaars wilde marscheren om de drie vijandelijke stukken, welke mij beschoten, weg te nemen. Dit rapport aan zijne koninklijke hoogheid overgebracht zijnde, kreeg ik nader order door den kolonel lord Sommerset, om onverwijld het bosch in te rukken; hetzelfde te traverseren en mij aan de andere zijde aan de vijandelijke attaques te opponeren. Op dit moment waren de 5de en 6de kompagnie en tirailleurs met den vijand geëngageerd; ik deed de kompagnie's-kommandanten door eene dikke heg gaan in het bosch en vervolgens de manschappen in order volgen, en aan de andere zijde der heg de kompagnien weder verzamelen; ik bleef met den kapitein Sijbers buiten het bosch totdat het gansche bataillon gedefileerd had, abandonneerde mijn paard en plaatste mij voor het bataillon, traverserende de punt van het bosch, en vond aan de andere zijde een gedeelte van het 7de bataillon infanterie van linie geëngageerd met den vijand. Ik begon dadelijk met de vier kompagnien onder mijne orders te ageren, en joeg de Franschen terug; daar zij renfort bekwamen, attaqueerden zij mij op hunne beurt en drongen mij al vechtende tot in het bosch terug. Ik werd op dit moment door een stuk van een houwitzer-grenaat in de linkerzijde geblesseerd, stortte ter aarde; men rigtte mij dadelijk weder op, daar deze blessure niet anders dan eene zware contusie veroorzaakt had. Het was mij niet mogelijk de orde in het bosch onder mijne troepen naar behooren te kunnen onderhouden; de Franschen, geprotegeerd door een sterk artillerie-vuur van wederszijde van het bosch, drongen hetzelfde in; ik retireerde al vechtende langzaam door het bosch tot op de chaussee tusschen Hautain-Leval en Quatre- Bras, digter bij Quatre-Bras, formeerde aldaar vier kompagnien en liet mij verbinden; mijn adjudant-majoor nam een kavaleriespaard, hetwelk geleid werd door een officier van de jagers welke geïsoleerd retireerde, af; men hielp mij op hetzelfde, en ik marscheerde naar Quatre-Bras, vond aldaar den divisie- en brigade-generaal, dewelke mij met pelolons in kolonne op den linkervleugel van het korps Brunswijksche troepen plaatste. De generaal-majoor Van Marle mij een zadel hebbende gegeven, en geholpen door den chirurgijn Wilson, wierd dezelve op mijn paard gelegd; toen wierd de chirurgijn Wilson op dit moment door een stuk houwitzer-grenaat tegen het linkerbeen geblesseerd (zware contusie); dit was een groot verlies voor mij en mijn onderhebbend bataillon. Deze brave officier moest den 15den⁴² het slagveld verlaten, doch kwam ZWE. den 18den, toen de eerste vijandelijke attaque begon, springende op twee stokken zich bij mij vervoegen, en heeft gedurende dien bloedigen en eervollen dag, met de schoonsle zèle, zijne pligten vervuld, door het verbinden der geblesseerden op het slagveld. Den 16den 's avonds ten tien uren hield het vuur aan wederszijde op. Dien nacht op het slagveld bij Quatre-Bras gebivacqueerd.

41 Zijne Edelheid.

42 Lees: den 16den.

Staat der verliezen op den 16den.

W. A. De Jongh, luitenant-kolonel, geblesseerd, contusie.

Wilson, chirurgijn, idem idem.

3 onder-officiers gesneuveld.

24 manschappen idem.

9 onder-offic. en manschappen zwaar geblesseerd.

57 idem idem ligt geblesseerd.

13 idem idem gevangen.

geweerscholen 9650.

28 geweren verloren.

16 patroontasschen idem.

7 sabels idem.

Den 17den,

's Ochtends ten vier uren, vervoegde zich de gedetacheerde 5de en 6de kompagnie weder bij het bataillon. Om tien uren retireerde de divisie door Genappe en nam aan de ander zijde positie. Om twee uren 's namiddags opgebroken en gemarscheerd voor het bosch van Waterloo; positie genomen voor de Mont St. Jean, waar wij den nacht bivacqueerden. Gedurende den nacht eene kompagnie flankeurs op 500 passen in de linie der voorposten vóór de divisie. Van den 17den 's middags tot de 18den 's ochtends ten 10 uren, aanhoudende zwaren stortregen; die dagen, zijnde den 17den en 18den, geene vivres, stroo of brandstoffen ontvangen.

17den, geene verliezen.

Den 18den,

Des morgens ten negen uren, bekwam ik order om positie te nemen achter den hollen weg, in de eerste linie van bataille, appuyerende met mijn regtervleugel aan eene batterij rijdende artillerie, met mijn linker aan het bataillon infanterie van linie no. 7, de linkerflankkompagnie en tirailleurs voor het front der linie van bataille gedetacheerd, de regterflank-kompagnie wierd gedetacheerd bij het centrum van de Engelsche troepen. Circa twaalf uren vielen de eerste vijandelijke kanonschoten. Tegen half een naderde de eerste linie van bataille van den vijand, in kolonnes geformeerd, en dreef de tirailleurs tot de linie van bataille terug, attaqueerde vervolgens de linie van bataille, drong in dezelve in, en smeed de zwakke bataillons overhoop; de Engelsche kavalerie hieuw op dit moment in, en sabelde twee kolonnes, die onze divisie geforceerd hadden, voor een groot gedeelte ter neder. Ik herzamelde dadelijk het grootste gedeelte van mijn bataillon, marscheerde vooruit en ondersteunde de attaques der Engelsche kavalerie, en wij namen vele Franschen, officieren en soldaten, gevangen. Nadat die vijandelijke attaque geheel gerepousseerd was, gaf de chef van den generalen staf van de divisie mij order om mij achter den hollen weg voor La Haye Sainte in mijne vorige positie te plaatsen (een gedeelte van mijn bataillon had zich laten entraineren om de krijgsgevangenen rugwaarts te brengen); het waren de kapitein Sijbers, 1ste luitenant Werner, 2de luitenant La Ros, Tiele en Kanselaar, die bij mij zijn gebleven. Vier van deze vijf officieren zijn in de attaque, welke de vijand gestadig op ons deed, geblesseerd geworden. Daar de brigade-generaal uit hoofde van zijne bekomen blessures genoodzaakt was het slagveld te verlaten, en de luitenant-kolonel Westenberg, kommanderende het 5de bataillon infanterie nationale

militie, — dit had, nadat de eerste vijandelijke aanval gerepousseerd was, eene positie achter de 3de linie van bataille met de debris van zijn bataillon (hetwelk zeer weinig was) genomen, — mede geblesseerd zijnde geworden, nam ik als oudste hoofd-officier van de brigade het kommando op mij en verzamelde de drie bataillons, n°. 7 en 8 nationale militie en n°. 7 infanterie van linie; het eerste gekommandeerd wordende door den kapitein Van Bronkhorst, daar de luitenant-kolonel Singendonk, uit hoofde van eene bekomen blessure aan de rechterhand, genoodzaakt was geworden het slagveld te verlaten; het 7de bataillon infanterie van linie gekommandeerd door den kapitein Polus, zijnde de luitenant-kolonel Van Der Sanden, uit hoofde van blessures als anderzins, mede rugwaarts van het slagveld gegaan. De 1ste-luitenant Noot met den 2de-luitenant grave van Stirum, met omtrent 26 of 27 onder-officiers en jagers, vervoegden zich bij mij, verzoekende om onder mijne orders te mogen vechten. De divisie-generaal met den chef van deszelfs staf bevond zich op dit moment bij de 2de brigade. Ik heb deze onderscheidene troepen met mijn bataillon vereenigd, in deze positie geplaatst, en gedurende den ganschen dag, ondersteund door de Engelsche infanterie gekommandeerd door den luitenant-generaal sir Picton de positie behouden, alle vijandelijke attaques gerepousseerd, en de Franschen onderscheidene malen terug helpen werpen in de laagte (ravijn) voor de positie, altoos verzeld van een ijsselijk massacre onder den vijand makende. Ik heb hierbij zware verliezen aan dooden en geblesseerden bekomen: van het 7de bataillon infanterie van linie werd een officier gedood, twee geblesseerd; de 1ste-luitenant Werner en 2de-luitenant Kanselaar zwaar geblesseerd, de 2de-luitenant L.A. Ros ligt geblesseerd en de kapitein Sijbers geblesseerd door een geweerkogel (zware contusie) aan den linker arm.

Ik durf zonder verwaandheid te verklaren, dat de luitenant-generaal Sir Picton mij herhaalde reizen zijne hooge goedkeuring heeft doen blijken, voor den moed en sangfroid van mijne ondergeschikten, mij belovende hiervan rapport te maken aan zijne koninklijke hoogheid den prins van Oranje; jammer dat deze gedistingueerde en beroemde generaal, bijna bij het eindigen van de bataille, sneuvelde.

Ten negen uren des avonds begon het gevecht een einde te nemen, en het volk afgemat en vermoeid viel op den grond neder; wij bivacqueerden dien nacht op liet slagveld. Den 19den, marscheerden dien dag naar Nivelles, bivacqueerden aldaar; den 20sten opgebroken, marscherende dien dag naar de environs van Seneff, bivacquerende; den 21sten naar Trivierres. Aldaar van zijne excellentie den luitenant-generaal kommanderende de divisie order ontvangen hebbende om van de vijf bataillons, van de eerste brigade, twee te formeren, heb ik het 27ste bataillon jagers en het 7de bataillon infanterie van linie in een bataillon geformeerd, en het kommando opgedragen aan den kapitein De Crassiet, oudsten officier in rang; het 8de, 7de en 8ste bataillon nationale militie tot één bataillon geformeerd, en gesteld onder order van den luitenant-kolonel Singendonk. Dienzelfden dag de divisie opgebroken, en met geforceerde marschen tot voor Péronne gemarscheerd; den 26sten 's avonds in de environs van die vesting aangekomen, bivacquerende; den 27sten in Péronne binnengerukt, en op order van Z.E. den divisie-generaal het kommando van die vesting op mij genomen. Ik maakte den luitenant-generaal met gepasten eerbied aanmerking, en verzocht mij niet achter het front van de armee te willen laten, maar mij mede voorwaarts te doen rukken om den heiligen oorlog mede te helpen eindigen, daar ik veronderstelde dat de Franschen nog eene bataille voor de hoofdstad zouden wagen, en ik meende dat wij dit geluk door ons gehouden gedrag in de bataille van den 16den en 18den, verdiend hadden; zijne excellentie antwoordde mij dat er troepen in Péronne moesten blijven, ten einde die vesting te bewaren, en dat hij zeer voldaan was over het gehouden gedrag van de 1ste

brigade der divisie, en hiervan aan zijne majesteit het schoonste rapport gemaakt had, en de belooningen gevraagd had voor alle diegenen, dewelke zich in die roemvolle dagen op eene gedistingueerde wijze op het veld van eer hadden doen kennen.

Ik heb naderhand mij herhalende reizen aan zijne excellentie den divisie-generaal per missive geadresseerd, om mij met de twee bataillons de armee voor Parijs te doen rejoigneren (hetgeen later geschied is).

Staat der verliezen op den 18den geleden.

De kapitein Sijbers, ligt geblesseerd, contusie;

" " Tompson, idem;

" 1ste-luitenant Werner, zwaar geblesseerd, aan de gevolgen hiervan overleden;

" 2de-luitenant Kanselaar, zwaar geblesseerd;

De 2de-luitenant La Ros, ligt geblesseerd;

37 onder-officieren en manschappen, gesneuveld;

17 " " , zwaar geblesseerd;

48 " " , ligt id.;

26 onder-officieren en manschappen, geëgareerd⁴³ of gevangen.

66 geweren verloren

82 bajonetten id.

32 patroontasschen id.

13 sabels id.

7800 geweerschoten.

Den 18den positie hebbende in den hollen weg achter La Haye Sainte, gedekt door een walletje met eenig kreupelhout, halve borstwering, heb ik het hout hiervan doen afhakken, en mijn bataillon, daar achter in twee gelederen geplaatst, altoos doen nederliggen, om de soldaten voor het vijandelijke kanonvuur te dekken, en bij het aannaderen van de vijandelijke kolonne hen weêr doen opstaan, als zij met effect den vijand met hunne geweren konden bereiken. Ik bleef voor mij zelven, verzeld van den braven kapitein-adjutant Sijbers, op mijn paard achter het bataillon staan, en heb al de attaques die door den vijand op het centrum en den linkervleugel werden gedaan gereflecteerd , en ben overtuigd geworden van de schoone bravoure der Engelsche troepen. Ik heb nooit schooner koelbloedigheid en stilte gezien. In de eerste attaque van den vijand deed ik een korporaal van de garde-dragonders van Napoléon afzitten, die mij wilde chargeren, en ik pareerde hem zijne slagen, drukte hem de sabel in zijne zijde; de kapitein Sijbers beklom dadelijk dit paard (dit paard heeft op het einde twee blessures bekomen, een kartetskogel in de borst en een geweerkogel in de rechterbil). Bij bet repousseren van de derde vijandelijke attaque, daar wij die vervolgden tot beneden in het ravijn, stortte ik met mijn paard ter neder, en daar mijn linkerbeen op de holsterkap van het zadel vastgebonden was, konde ik mij niet helpen; de twee brave sappeurs, Van Corvel en Sondervang, schoten toe om mij te helpen, en reddeden mij als het ware het leven; Van Corvel, mij op het paard liggende, geholpen door Sondervang, wierd den eersten zijn kop door een kartetskogel verbrijzeld, zoodat de hersens mij in mijn aangezicht en over mijne kleederen spatteden. De kapitein Sijbers en de 1ste-luitenant Werner hebben zich op eene gedistingueerde wijze in de beide batailles gedragen; de 2de-luitenants Kanselaar, Van Tiele en La Ros, hebben voor jonge officieren uitgemunt, en bijzonder de officier van

43 Geëgareerd: verdwaald, afgedwaald.

gezondheid Wilson, die, alhoewel den 16den geblesseerd, zich den 18den bij mij op het slagveld kwam vervoegen, en gedurende dien tijd altijd bij het bataillon is gebleven, lijdende gedurende dien tijd zeer veel pijn aan zijne bekomen blessures.

De kapiteins Van Bronkhorst, Knol, Pheifer, van het 7de bataillon infanterie nationale militie, hebben op de schoonste wijze uitgemunt, door de jonge soldaten aan te moedigen met woorden en daden, om het slagveld te helpen behouden en de overwinning weg te dragen. De kapiteins Polus en Nieuwpoort, en de 1ste-luitenant Vadder, hebben zich mede gedistingueerd. De 1ste-luitenant Noot, de 2de-luitenant Van Stirum, van het 27ste bataillon jagers, zich vrijwillig bij mij gevoegd hebbende, hebben den ganschen dag op eene uitmuntende wijze zich doen kennen, en twee derde van het detachement, hetwelk zij kommandeerden, verloren.

Péronne den 15den julij 1815, het eerste en ware jaar der vrijheid.

De luit. kolonel, kommanderende ad interim de 1ste brigade van de 2de divisie.

(get.) W.A. de Jongh.

- - -

BIJLAGE.

Breda den 12den maart 1816.

Aan den kolonel Du Cayla,
adjutant van Z.K.H. den prins van Oranje,
thans te St. Petersburg.

Hoog Edel Gestr. Heer!

Den 29sten november ll. had ik de eer U Hoog Ed. Gestr. te Brussel te verzoeken, om de goedheid te willen hebben, om mijne reclames voor gedistingueerden, officieren, onder-officieren en soldaten, die in de glorierijke dagen van den 16den en 18den junij ll. onder mijn orders gediend hebben, en dewelke niet zijn gedecoreerd geworden, onder het oog van onzen geliefden generaal en chef den erfprins van Oranje te willen brengen. Ik heb de eer U Hoog Ed. Gestr. deze reclames in te sluiten, met zeer vriendelijke bede dezelve aan Z.K.H. te overhandigen; U Hoog Ed. Gestr. verzekerende dat ik in geenendeele de militaire hiërarchie overschreden heb, zijnde van deze copy de voordragt aan den chef van den staf der divisie ingezonden.

Er moeten abuizen plaats gehad hebben in de rapporten aan het departement van oorlog ingezonden, omtrent de geblesseerden, daar ik den 16den contusie door een kartetskogel tegen mijn linkerdij bekomen heb, hebbende mij in presentie van 6 officieren, en tenminsten 200 onder-officieren en soldaten, doen verbinden; deze blessure, hoewel pijnlijk, heeft mij gelukkig niet belet om den glorierijken dag van den 18den bij te wonen; echter sta ik niet genoteerd in de staats-courant van den 21sten julij onder het getal der geblesseerden. De kapitein Sijbers, die zich alleruitmuntendst heeft gedragen, doende de dienst als adjutant bij mijn bataillon, heeft den 18den in den avond een contusie tegen zijn linkerarm door een geweerkogel ontvangen; op hetzelfde moment werd zijn paard in de

borst en in het regter achterbeen geblesseerd; mede niet genoteerd in op gemelde courant. De chirurgijn van de 3de klasse van mijn onderhebbend bataillon, de heer Wilson, die even nadat hij U Hoog Ed. Gestr. met een dronk bier tegen den huize van Quatre-Bras verkwikt had, eene zware contusie door een stuk van een houwitzer-granaat voor zijn regterbeen bekwam, deze officier kwam den 18den, toen de vijand zijn attaques tegen ons reeds begonnen had, leunende op twee stokken bij mij, hebbende den chirurgijn der divisie geweigerd bij de ambulance te blijven, en heeft de geblesseerden den ganschen dag blijven verbinden; hij is ook als niet in de staats-courant genoteerd.

Wat de reden is van deze abuizen, is mij onbegrijpelijk, daar ik de copy van mijn gedaan rapport voor mij heb, ingezonden aan den kolonel Van Zuylen Van Nijeveld, chef van den staf van de 2de divisie, waarop wij alle drie genoteerd staan; en daar de kolonel Westenberg den 18den eene contusie heeft ontvangen en als geblesseerd in gemelde staats-courant genoteerd staat, zoo moet mijne familie, aan wie ik per missive van mijne ontvangen contusie kennis gaf, wel gedacht hebben dat ik den Gascon uitgehangen had, alsmede een groot gedeelte van de Hollandsche natie, waarbij ik sinds 24 jaren als eervol bekend ben. Wat aanleiding tot deze abuizen heeft gegeven is mij onbegrijpelijk, daar ik meen door mijn gehouden gedrag de achting van mijne superieurs te hebben waardig gemaakt; behalve mijn eigen korps, hetwelk ik de beide dagen heb aangevoerd, durf ik citeren deelte van het 7de bataillon nat. infanterie, hetwelk ik mede gekommandeerd heb nadat hun overste geblesseerd was, alsmede het 7de bataillon n. militie, vindende zich in 't zelfde geval, en een detachement van 't 27ste bataillon jagers, en vooral de brave Engelschen die in de tweede linie stonden, en ons herhaalde reizen ondersteunden, als wij door den vijand uit onze positie werden gedrongen, om dezelve te herwinnen.

De Engelsche generaals hebben mij al vechtende hunne goedkeuring doen blijken; ik ben hier grootsch op, daar ik hen als een der braafste natiën van Europa beschouw.

Ik heb de eer met gedistingueerde hoogachting te blijven,

Hoog Edel Gestr. Heer.

U.H.E.G. Dienstw. D.⁴⁴

(get.) W.A. de Jongh
Kolonel.

Placed on the Napoleon Series: November 2019

44 Uwe Hoogedelgestrenges Dienstwaardige Dienaar.